

Jätehuoltoviranomaisen toimivallan siirtäminen

JATELK 27.03.2025 § 12
1846/00.01.01.02/2024

Joensuun alueellinen jätelautakunta on päättänyt sen ratkaisultaan kuuluvien asioiden siirtämisestä viranhaltijoiden ratkaistavaksi päätöksellään 8.12.2016 § 60 ja kyseistä päätöstä osin muuttaneella päätöksellä 27.4.2023 § 11. Selkeyden vuoksi ratkaisuvallan siirtämistä koskeva päätös on perusteltua tehdä uudestaan yhtenä päätöksenä, ja samalla päivittää tarpeellisilta osin muun muassa lakiviittausten osalta. Toimivallan siirrossa noudatetaan pääosin samoja periaatteita kuin aiemmin.

Voimassa olevat toimivallan siirtoa koskevat päätökset ovat oheismateriaalina. Jätehuoltoviranomaisen toimivallan siirtäminen sen alaisuudessa toimiville viranhaltijoille on edelleen tarkoituksenmukaista toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi.

Joensuun kaupungin hallintosääntö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.12.2022 § 144 (muutokset hyväksynyt KV 27.2.2023, 28.8.2023, 25.3.2024 ja 9.12.2024). Hallintosäännön 23 §:n mukaan Joensuun alueellinen jätelautakunta toimii lainsäädännön tarkoittamana kunnan jätehuoltoviranomaisena niissä kunnissa, jotka ovat allekirjoittaneet sopimuksen jäsenyydestä yhteisessä lautakunnassa. Lautakunnan tehtävänä on jätelain (646/2011) nojalla kunnalle kuuluvien jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvien viranomaistehtävien hoitaminen toimialueellaan.

Hallintosäännön 104 §:n mukaan toimielin voi toimivaltansa rajoissa siirtää ratkaistavakseen säädetyn tai hallintosäännöllä sille määrätyn asian alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle, mikäli se lain mukaan on mahdollista.

Jätelain 23 §:n mukaan kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (410/2015) tarkoitettu toimielin (kunnan jätehuoltoviranomainen). Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään. Viranhaltijaan sovelletaan, mitä näitä tehtäviä muutoin hoitavasta viranomaisesta ja muutoksenhausta sen päätöksiin säädetään.

Jätelain säännökset ja käytäntö toimivallan siirtämistä koskevissa asioissa

Jätelain 81 §:n 1 momentin mukaan kunnan jätehuoltoviranomainen määrää jätemaksun kunnan hyväksymän jätetaksan mukaisesti. Lain 81 §:n 2 momentin perusteella maksu voidaan maksuvelvollisen hakemuksesta tai viranomaisen aloitteesta määrätä jätetaksasta poiketen tai jättää perimättä, jos jätetaksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä ottaen huomioon jätteen määrä, kunnan järjestämän jätehuollon palvelutaso ja jätteen haltijan tai kiinteistön haltijan 41 §:n mukaisesti järjestämä jätteenkuljetus tai jätteen haltijan 41 a §:n mukaisesti järjestämä jätteen käsittely. Jos jätemaksu määrätään jätetaksasta poiketen, maksuperusteiden on oltava tasapuolisia ja kohtuullisia.

Jätelain 82 §:n 2 momentin mukaan maksuvelvollisella on oikeus tehdä 14 päivän kuluessa jätelaskun saamisesta muistutus kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Tämän on tehtävä muistutuksen johdosta päätös ja lähetettävä muuttuneesta maksusta maksuvelvolliselle uusi jätelasku.

Käytännössä jätemaksun määrääminen taksasta poiketen (yleisimmin maksun kohtuullistaminen) tai perimättä jättäminen edellyttää asian perusteluiden osoittamista asiantuntijalausunnolla tai muuten selkeästi toteennäytetysti. Jätemaksun perimättä jättämistä koskeva päätös voi käytännössä olla käyttökelvottomaksi osoitetun kiinteistön jätehuoltovelvoitteiden lakkaamista koskeva päätös.

Jätelain 91 §:n 4 momentin perusteella kunnan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta siinä mainituin perustein. Poikkeamistoimivalta on Joensuun alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä määrätty jätehuoltoviranomaiselle (48 §).

Käytännössä jätehuoltomääräyksistä haettavat poikkeukset koskevat yleisimmin jäteastian tyhjennysten pidempiaikaista keskeyttämistä, mutta poikkeamista voi hakea muistakin määräyksistä. Jätehuoltoviranomaisen henkilöstö käsittelee jätehuoltomääräysten mukaiset ilmoitukset, jotka koskevat jäteastian tyhjennysvälin pidentämistä 12 viikkoon, biojätteen kompostoimista asunto-osakeyhtiössä, sekä saostus- ja umpisäiliölaitteen omatoimista käsittelyä ja hyödyntämistä maataloudessa tai kompostoimalla. Lisäksi henkilöstö hoitaa jätehuollon liittymisseurantaa ja jätehuoltomääräysten noudattamisen seurantaa koskevat toimenpiteet, kuten jätehuoltovelvollisten tiedottamisen ja kehottamisen kiinteistön jätehuoltoa koskeviin toimenpiteisiin. Asianosaisella on ilmoitus- tai seuranta-asiassa mahdollisuus poikkeuksen hakemiseen jätehuoltomääräyksistä, jolloin kyseessä oleva asia tulee viranomaisen käsiteltäväksi ja asianosainen saa asiassa hallintopäätöksen.

Jätelain 122 §:n 4 momentin perusteella kunnan jätehuoltoviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta kunnalle lain 5 luvussa säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevan tehtävän hoitamista varten tarpeelliset tiedot.

Lain 123 §:n 2 momentin mukaan kunnan jätehuoltoviranomaisella ja sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus tehdä kunnalle lain 5 luvussa säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevan tehtävän hoitamista varten tarpeellisia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa sekä saada tarkastusta varten tarpeelliset tiedot.

Hallintosäännössä toimivallan siirto perustuu lisäksi lautakunnan tehtäviä ja ratkaisuvaltaa koskevan pykälän 24 momentteihin 2 ja 5 (jätehuollon järjestämistä koskevat lakisääteiset viranomaistehtävät) sekä momenttiin 3 (tavaroiden ja palveluiden hankinta).

Jätelautakunnalla ei ole otto-oikeutta viranhaltijan päätöksiin, jotka perustuvat jätelaissa jätehuoltoviranomaiselle säädettyihin tehtäviin. Jätemaksun kohtuullistamista tai perimättä jättämistä, jätemaksusta tehtyä muistutusta ja jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevat viranhaltijapäätökset annetaan tiedoksi lautakunnan jäsenille sähköisesti ja tuodaan tiedoksi lautakunnan kokouksissa. Päätöksenteossa noudatetaan lautakunnan hyväksymiä ratkaisuperiaatteita. Tältä osin vakiintuneeseen käytäntöön ei tule muutosta.

Valmistelija: jätehuoltosuunnittelija

Jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:

Jätelautakunta päättää siirtää 1.5.2025 alkaen alueellisen jätelautakunnan toimivaltaa alaisilleen viranhaltijoille seuraavasti:

1. jätehuoltosuunnittelija määrää laskutettavaksi kunnan jätetaksan mukaiset jätemaksut
2. jätehuoltosuunnittelija päättää jätemaksun määräämisestä jätetaksasta poiketen sekä jätemaksun perimättä jättämisestä
3. jätehuoltosuunnittelija tekee päätökset jätemaksuista tehdyistä muistutuksista
4. jätehuoltosuunnittelija ratkaisee kunnan jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevat hakemukset
5. jätehuoltosuunnittelija päättää tavaroiden ja palveluiden hankinnasta talousarvion toimintavaltuuksien ja lautakunnan päättämien hankintavaltuuksien rajoissa
6. jätehuoltosuunnittelija antaa lausuntoja ja kannanottoja kunnan jätehuoltoviranomaisen toimialaan kuuluvissa asioissa.

Jätelautakunta määrää alaisilleen viranhaltijoille (jätehuoltosuunnittelija ja palveluasiantuntija) jätelain 122 §:n 4 momentin mukaisen tiedonsaantioikeuden ja 123 §:n 2 momentin mukaisen tarkastusoikeuden.

Tämä päätös korvaa voimaan astuessaan jätelautakunnan aiemmat ratkaisuvallan siirtämistä koskevat päätökset (Joensuun alueellinen jätelautakunta 8.12.2016 § 60 ja 27.4.2023 § 11).

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.